

ประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลพิชัย
เรื่อง นโยบายการบริหารจัดการป้องกันและควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่
องค์การบริหารส่วนตำบลพิชัย

๑. หลักการและเหตุผล

การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ เศรษฐกิจ และสังคมในทุกกระดับ โดยองค์ความรู้ทางสาธารณสุขชี้ให้เห็นว่าแอลกอฮอล์มีความเกี่ยวข้องกับโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) เช่น โรคตับแข็ง โรคหัวใจและหลอดเลือด รวมถึงเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุทางถนน ความรุนแรง และปัญหาสังคมอื่น ๆ ซึ่งส่งผลให้เกิดภาระค่าใช้จ่ายทั้งในระดับครัวเรือนและภาครัฐในบริบทของพื้นที่ท้องถิ่น ปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มักมีลักษณะเชื่อมโยงกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม และกิจกรรมทางสังคม เช่น งานประเพณี งานบุญ งานเลี้ยงสังสรรค์ รวมถึงการเข้าถึงที่ง่ายจากร้านค้าชุมชน และร้านสะดวกซื้อ ส่งผลให้เกิดการดื่มในวงกว้าง และมีแนวโน้มที่เด็กและเยาวชนจะเริ่มดื่มในอายุน้อยลง ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของพฤติกรรมเสี่ยงในระยะยาว

เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ประเทศไทยได้กำหนดกรอบกฎหมายและนโยบายระดับชาติที่สำคัญ ได้แก่ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นกฎหมายหลักที่ใช้ในการควบคุมการผลิต การจำหน่าย การโฆษณา และการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยมีสาระสำคัญ เช่น การกำหนดเวลาห้ามจำหน่าย การห้ามขายให้บุคคลอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี การจำกัดการโฆษณาและการกำหนดพื้นที่ห้ามดื่ม ประกอบกับ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่กำหนดความผิดเกี่ยวกับการขับขณะเมาสุรา พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ให้อำนาจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ และพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๕๖ ที่มุ่งคุ้มครองเด็กจากพฤติกรรมเสี่ยง รวมถึงการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

จากกรอบกฎหมายดังกล่าว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการนำกฎหมายไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ ทั้งในด้านการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น การควบคุมดูแลสถานประกอบการ การจัดการสิ่งแวดล้อม และการส่งเสริมสุขภาพของประชาชนอย่างต่อเนื่อง

๒. วัตถุประสงค์

นโยบายนี้มีเป้าหมายเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงทั้งในเชิงพฤติกรรมและสิ่งแวดล้อม โดยมีรายละเอียดดังนี้

๒.๑ ลดนักดื่มหน้าใหม่ มุ่งเน้นการป้องกันไม่ให้เด็กและเยาวชนเริ่มดื่ม โดยลดโอกาสในการเข้าถึงและสร้างภูมิคุ้มกันทางความคิด

๒.๒ ลดปริมาณการบริโภคในกลุ่มผู้ดื่มเดิม สนับสนุนให้ผู้ดื่มอยู่แล้วลดปริมาณและความถี่ในการดื่ม เพื่อลดความเสี่ยงด้านสุขภาพ

๒.๓ สร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ทำให้พื้นที่สาธารณะและชุมชนเป็นพื้นที่ที่ไม่เอื้อต่อการดื่ม

๒.๔ เพิ่มโอกาสในการเข้าถึงบริการช่วยเหลือดื่ม ให้ผู้ที่ต้องการเลิกหรือควบคุมการดื่มสามารถเข้าถึงบริการได้ง่าย

๒.๕ เสริมสร้างระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

๓. มาตรการด้านกฎหมายและการบังคับใช้

การดำเนินงานต้องยึดตาม พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด ดังนี้

๓.๑ การควบคุมการจำหน่าย ตรวจสอบและกำกับให้ร้านค้าปฏิบัติตามเวลาจำหน่ายที่กฎหมายกำหนด รวมถึงห้ามจำหน่ายในสถานที่ต้องห้าม เช่น ใกล้สถานศึกษา ศาสนสถานหรือสถานที่ราชการ

๓.๒ การป้องกันการขายให้ผู้เยาว์ กำหนดมาตรการตรวจสอบอายุผู้ซื้ออย่างเข้มงวด เช่น การแสดงบัตรประชาชน และบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืน

๓.๓ การตรวจสอบเชิงรุก จัดตั้งทีมตรวจสอบร่วม (ฝ่ายปกครอง ตำรวจ สาธารณสุข) ลงพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ และใช้กลไกชุมชนในการแจ้งเบาะแส

๓.๔ การควบคุมในงานเทศกาล กำหนดมาตรการเฉพาะในงานประเพณี เช่น การจำกัดพื้นที่ ขาย การกำหนดเวลาขาย หรือการจัด “งานปลอดเหล้า”

๓.๕ การดำเนินคดีและบทลงโทษ บังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังเพื่อสร้างบรรทัดฐานและความเกรงกลัวต่อการกระทำผิด

๔. การสร้างสิ่งแวดล้อมปลอดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมเป็นมาตรการสำคัญในการลดพฤติกรรมเสี่ยง

๔.๑ กำหนดเขตปลอดแอลกอฮอล์ ออกประกาศพื้นที่ปลอดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่สำคัญ เช่น โรงเรียน วัด สถานพยาบาล และสถานที่ราชการ

๔.๒ ส่งเสริมกิจกรรมปลอดเหล้า สนับสนุนการจัดงานบุญ งานศพ งานประเพณี โดยไม่ใช้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พร้อมสร้างแรงจูงใจ เช่น การมอบรางวัลชุมชนต้นแบบ

๔.๓ ควบคุมกำกับจุดจำหน่าย ลงพื้นที่ตรวจสอบ ให้คำแนะนำผู้ประกอบการร้านค้า เกี่ยวกับกฎหมายการจำหน่ายแอลกอฮอล์ โดยเฉพาะบริเวณใกล้สถานศึกษา สร้างค่านิยมใหม่ ส่งเสริมให้การไม่ดื่มเป็นเรื่องปกติและได้รับการยอมรับในสังคม

๕. การป้องกันนักดื่มหน้าใหม่ เน้นการป้องกันเชิงรุกในกลุ่มเด็กและเยาวชน

๕.๑ การให้ความรู้ในสถานศึกษา บูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับพิษภัยของแอลกอฮอล์ ในหลักสูตรการเรียนการสอน

๕.๒ การพัฒนาทักษะชีวิต สอนให้เด็กมีทักษะการปฏิเสธ การตัดสินใจ และการจัดการแรงกดดันจากเพื่อน

๕.๓ การสร้างกิจกรรมทางเลือก ส่งเสริมกิจกรรมสร้างสรรค์ เช่น กีฬา ดนตรี ศิลปะ เพื่อลด เวลาว่างที่เสี่ยง

๕.๔ สร้างการมีส่วนร่วมของครอบครัว ให้ผู้ปกครองมีบทบาทในการดูแลและเป็นแบบอย่าง ที่ดี

๖. การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ การสื่อสารเป็นเครื่องมือสำคัญในการเปลี่ยนพฤติกรรมและค่านิยม

๖.๑ การจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เช่น งดเหล้าเข้าพรรษา ปีใหม่ สงกรานต์

๖.๒ การใช้สื่อหลากหลาย ทั้งสื่อออนไลน์ วิทยุชุมชน ป้ายประชาสัมพันธ์ และกิจกรรม ภาคนาม

๖.๓ การเล่าเรื่อง (Storytelling) ถ่ายทอดเรื่องราวผลกระทบจากแอลกอฮอล์เพื่อสร้าง ความตระหนัก

๖.๔ การใช้ผู้นำต้นแบบ เช่น ผู้นำชุมชน พระสงฆ์ ครู หรือบุคคลที่เล็กเต็มสำเร็จ โดยการ จัด กิจกรรมยกย่อง การถ่ายทอดประสบการณ์เล็กสำเร็จ เป็นต้น

๗. การช่วยเหลือและบำบัดผู้ดื่ม การดูแลผู้ดื่มต้องใช้แนวทางด้านสุขภาพและสังคมร่วมกัน

๗.๑ การคัดกรองและประเมินความเสี่ยง โดย อสม. หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในชุมชน

๗.๒ บริการให้คำปรึกษา ทั้งแบบรายบุคคลและกลุ่ม เช่น กลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน

๗.๓ การบำบัดรักษาสำหรับผู้ที่มีภาวะติดสุรา ให้เข้าถึงบริการทางการแพทย์

๗.๔ การติดตามต่อเนื่อง ป้องกันการกลับไปดื่มซ้ำ โดยใช้ระบบชุมชนและครอบครัว

๘. สร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน ความสำเร็จของนโยบายขึ้นอยู่กับความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการ ดำเนินการร่วมกัน

๘.๑ จัดตั้งคณะกรรมการระดับพื้นที่

๘.๒ สนับสนุนกิจกรรมโดยกองทุนสุขภาพตำบล

๘.๓ ส่งเสริมบทบาทของผู้นำท้องถิ่นและเครือข่ายชุมชน

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๖๗

นายมานิต อุ่นเครือ

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลพิชัย